

**Az NGM Munkavédelmi Irányítási Főosztályának tájékoztatása
a rákkeltő, mutagén vagy reprodukciót károsító anyagokkal végzett tevékenység bejelentéséről**

A munkájuk során rákkeltő anyagokkal és mutagénekkel kapcsolatos kockázatoknak kitett munkavállalók védelméről szóló 2004/37/EK irányelv módosításáról szóló, 2022. március 9-i (EU) **2022/431 európai parlamenti és tanácsi irányelvnek való megfelelés céljából, 2024. április 1-jei hatályba lépéssel módosult a munkavédelemről szóló 1993. évi XCIII. törvény** (a továbbiakban: Mvt.) 63/C. §-a (módosította: 2022. évi LXXIV. törvény 32. §-a). Az irányelvi előírásoknak megfelelően **bővül a munkáltató bejelentési kötelezettsége a reprodukciót károsító anyagokkal.**

Az Mvt. 2024. 04.01-jétől hatályos 63/C. § (1) és (2) bekezdése szerint:

„(1) A foglalkozási eredetű rákkeltő anyagok elleni védekezésről és az általuk okozott egészségkárosodások megelőzéséről szóló jogszabályban meghatározott **rákkeltővel, mutagén vagy reprodukciót károsító anyaggal végzett tevékenységet**, annak veszélyessége miatt, hatósági ellenőrzés lefolytatása, valamint egy jövőben esetlegesen bekövetkező fokozott expozíció vagy foglalkozási megbetegedés foglalkozási eredetének tisztázása érdekében **minden év január 10-ig a munkavédelmi hatóság részére be kell jelenteni.**

(2) Az alkalmazandó **bejelentőlapot a munkavédelmi hatóság a foglalkoztatáspolitikáért felelős miniszter hivatalos honlapján közzéteszi.**”

2024. április 1-jétől hatályát veszti a foglalkozási eredetű rákkeltő anyagok elleni védekezésről és az általuk okozott egészségkárosodások megelőzéséről szóló **26/2000. (IX. 30.) EüM rendelet**. Ettől az időponttól a rákkeltő, mutagén vagy reprodukciót károsító anyagokkal végzett tevékenység esetén a foglalkozási eredetű rákkeltő, mutagén vagy reprodukciót károsító anyagok elleni védekezésről és az általuk okozott egészségkárosodások megelőzéséről szóló **55/2023. (XII. 28.) GFM rendelet** (a továbbiakban: GFM rendelet) **előírásait kell alkalmazni.**

A GFM rendelet 3. § 1-3. pontja alapján:

„1. rákkeltő anyag:

a) az anyagok és keverékek osztályozásáról, címkézéséről és csomagolásáról, a 67/548/EGK és az 1999/45/EK irányelv módosításáról és hatályon kívül helyezéséről, valamint az 1907/2006/EK rendelet módosításáról szóló, 2008. december 16-i 1272/2008/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet (a továbbiakban: CLP rendelet) alapján az 1A. vagy 1B. kategóriájú rákkeltő anyagként való besorolás kritériumainak megfelelő anyag,

b) az a keverék, amely egy vagy több - az a) alpontban meghatározott - anyagot tartalmaz, és ezen összetevő vagy összetevők koncentrációja alapján a keverék az 1A. vagy 1B. rákkeltő kategóriába tartozik,

c) az 1. mellékletben meghatározott anyag, keverék vagy eljárás, valamint ezen eljárások során felszabaduló anyag vagy keverék,

d) bükkfa-, tölgyfa-, egyéb keményfaporok, illetve keményfaporokat tartalmazó faporok,

e) küszöbérték nélküli rákkeltő anyag: ezen anyagok esetében nem határozható meg olyan foglalkozási expozíciós határérték, amely alatt nem áll fenn a rákkeltő kockázat. Ilyen esetben a határérték az anyag munkavállalók egészségét veszélyeztető egyéb hatásainak kivédését biztosítja,

f) küszöbértékekkel rendelkező rákkeltő anyag: ezen anyagok esetében meghatározható olyan foglalkozási expozíciós határérték, amely alatt nem áll fenn a munkavállalók egészségét veszélyeztető kockázat, beleértve a rákkeltő kockázatot is;

2. mutagén anyag:

a) amely belélegzéssel, szájon át, a bőrön, a nyálkahártyán keresztül vagy egyéb úton a szervezetbe jutva genetikai károsodást okoz, vagy megnöveli a genetikai károsodások gyakoriságát,

b) a CLP rendelet alapján az 1A. vagy 1B. kategóriájú csírasejt-mutagén anyagként való besorolás kritériumainak megfelelő anyag,

c) az a keverék, amely egy vagy több - a b) alpontban meghatározott - anyagot tartalmaz, és ezen összetevő vagy összetevők koncentrációja alapján a keverék az 1A. vagy 1B. mutagén kategóriába tartozik;

3. reprodukciót károsító anyag: a CLP rendelet alapján az 1A. vagy 1B. kategóriájú, reprodukciót károsító anyagként való besorolás kritériumainak megfelelő anyag vagy keverék

a) küszöbérték nélküli reprodukciót károsító anyag: ezen anyagok esetében nem határozható meg olyan foglalkozási expozíciós határérték, amely alatt nem áll fenn a munkavállalók egészségét veszélyeztető kockázat, de az anyag egyéb egészségkárosító hatásaival szemben védelmet nyújt,

b) küszöbértékekkel rendelkező reprodukciót károsító anyag: ezen anyagok esetében meghatározható olyan foglalkozási expozíciós határérték, amely alatt nem áll fenn a munkavállalók egészségét veszélyeztető kockázat;”.

A jogszabályváltozás miatt a reprodukciót károsító anyagokkal végzett tevékenységet 2024-ben nem kell soron kívül bejelenteni a munkavédelmi hatóságnak.

Az Mvt. 63/C. §-a szerinti **első bejelentést, vagy ha korábban már megtörtént a rákkeltő vagy mutagén anyagokkal végzett tevékenység bejelentése, a reprodukciót károsító anyagokkal kapcsolatos adatokra is kiterjedő bejelentést, változás bejelentésként legkésőbb 2025. január 10-ig** kell megküldeni a tevékenység helye szerint területileg illetékes **fővárosi és vármegyei kormányhivatalhoz, mint munkavédelmi hatósághoz.**

A GFM rendelet 16. § (1) bekezdése szerinti **soron kívüli bejelentést** a rákkeltő vagy mutagén anyagokkal végzett tevékenység tekintetében **akkor kell megtenni 2024-ben, ha**

a) a tárgyévben végzett **mérés a határértéket meghaladó szennyezettségre utal,**

b) a rákkeltő vagy mutagén anyag **expozíciójának kitett munkavállalói létszám megnő,**

c) a **munkahely méretében vagy elhelyezésében változás** történt,

d) az 5. § (11) bekezdése szerinti **rendkívüli munkavégzés** elrendelésére került sor.

A rákkeltő, mutagén vagy reprodukciót károsító anyagokkal végzett tevékenység bejelentéséhez szükséges **nyomtatvány (úrlap) és pótlap** letölthető az NGM Munkavédelmi Irányítási Főosztályának szakmai [honlapjáról](#).